

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΣΤΗΝ 1^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ – ΤΡΑΠΕΖΑ
ΘΕΜΑΤΩΝ : 23447, 23755, 23761**

23447 – 1^η ΕΝΟΤΗΤΑ :

B2.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ρενέ Ντεκάρτ, Αρχές Φιλοσοφίας

Ο Ντεκάρτ ορίζει τη φιλοσοφία ως «μελέτη της σοφίας» και παραπέμπει στην αναζήτηση των πρώτων αιτίων για τη σε βάθος μελέτη της. Επίσης, προσθέτει ως κύρια διάσταση της έννοιας «φιλοσοφία» την τέλεια γνώση και θέλει να θεμελιώσει τη φιλοσοφία πάνω σε κάποιες αρχές, ώστε να λειτουργήσει αυτή αιτιοκρατικά. Γι' αυτό δεν δίνει έμφαση στη ηθική-πρακτική διάσταση της ανθρώπινης σοφίας. Αυτό, οπωσδήποτε, τον φέρνει κοντά στη σκέψη του Αριστοτέλη. Άλλωστε, ο κομβικός ρόλος της φιλοσοφίας ως δρόμου για τη νυπέμβαση της άγνοιας και προσέγγισης της γνώσης διατυπώνονται με σαφήνεια και στο κείμενο του Αριστοτέλη. Ο Σταγειρίτης αναφέρεται στη σε βάθος προσέγγιση της γνώσης(τὸ εἰδέναι, τὸ ἐπίστασθαι), και ειδικότερα στην ολοκληρωμένη γνώση. Στις λέξεις ἀγνοεῖν και ἄγνοιαν επιβεβαιώνεται, επίσης, η διανοητική, εκτός των άλλων, διάσταση της φιλοσοφίας κατά τον Αριστοτέλη. Ωστόσο, ο Ντεκάρτ δίνει και μία πιο χρηστική προοπτική στη φιλοσοφία (τόσο για την καθοδήγηση της ζωής του όσο και για τη διατήρηση της υγείας του και για την επινόηση όλων των τεχνών), αλλά σε κάθε περίπτωση είναι εμφανής η επιστημονική στόχευση, η συγκρότηση στέρεης γνώσης, δηλαδή ἐπιστήμης, στο οποίο θα συμφωνούσε ο Αριστοτέλης. [183 λέξεις]

23755 – 2^η ΕΝΟΤΗΤΑ :

B2.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
Πλάτων, Εὐθύδημος 281d-282a

Στον διάλογο Εὐθύδημος του Πλάτωνα, ο Σωκράτης αναλαμβάνει το δύσκολο έργο να δείξει στον νεαρό Κλεινία τον δρόμο της αληθινής φιλοσοφίας και να τον προτρέψει προς αυτόν. Επομένως, είναι εύλογο στα δύο κείμενα, στον προτρεπτικό λόγο του Σωκράτη στον Εὐθύδημο και στον Προτρεπτικὸ πρὸς Θεμίσωνα λόγο του Αριστοτέλη, να εντοπίζονται κοινά σημεία. Καταρχάς, η συλλογιστική του Σωκράτη για τα θεωρούμενα αγαθὰ τα οποία μπορεί να αποδειχθούν μεγαλύτερα κακά, αν τα καθοδηγεί η αμάθεια και όχι η γνώση, αντιστοιχεί με την συλλογιστική του Αριστοτέλη στην πρώτη παράγραφο του Προτρεπτικοῦ. Εκεί ο Αριστοτέλης επιχειρεί να αποδείξει πως για τον έλεγχο των μέσων (λ.χ. το σώμα μας) τα οποία διαθέτουμε για τη ζωή μας, η φιλοσοφία είναι η γνώση που θα διασφαλίσει την ορθή και επωφελή χρήση τους. Το ίδιο ισχύει και για το δεύτερο επιχείρημα του Σωκράτη ότι απαραίτητη για την ευτυχία του ανθρώπου είναι η γνώση, επομένως «πρέπει κάθε άνθρωπος να κάνει το παν για να γίνει όσο το δυνατό πιο σοφός». Παρόμοιο είναι το συμπέρασμα του δεύτερου επιχειρήματος του Αριστοτέλη: «μόνο η φιλοσοφία κλείνει μέσα της τη σωστή κρίση και τη φρόνηση που κατευθύνει αλάνθαστα τις πράξεις» και συνεπώς οφείλουμε με κάθε τρόπο να φιλοσοφούμε (φιλοσοφητέον ἐκ παντὸς τρόπου). Φυσικά, η συλλογιστική του Αριστοτέλη στο δεύτερο επιχείρημα είναι πιο εκλεπτυσμένη. Η διάκριση των επιστημών με κριτήριο τη λειτουργικότητά τους και η διαβάθμισή τους με κριτήριο τη στόχευση που υπηρετούν είναι καθαρά αριστοτελική τεολογική προσέγγιση. [Λέξεις 234]

23761 – 2^η & 3^η ΕΝΟΤΗΤΑ :

B2.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αριστοτέλης, Ἠθικὰ Νικομάχεια, Β 2.1-4, 1103b26-1104a5

Για τον Επίκουρο η φιλοσοφία προορίζεται για όλους τους ανθρώπους και δεν είναι μια θεωρητική γνώση αλλά έχει κυρίως πρακτικό χαρακτήρα, είναι ένας τρόπος ζωής που μπορεί να οδηγήσει τον άνθρωπο στην ευδαιμονία, τον απώτερο σκοπό της ζωής. Στόχος της φιλοσοφίας είναι να προστατέψει τον άνθρωπο από τις παγίδες που συναντά στον δρόμο προς τη γαλήνη, την ηδονή και την ελευθερία του βίου του. Για τον Επίκουρο δεν είναι, όμως, μόνο μια μέθοδος που τη χρησιμοποιούμε για να πετύχουμε έναν σκοπό, είναι εργαλείο και συγχρόνως στάση ζωής. Ο Επίκουρος συνδέει τη φιλοσοφική αναζήτηση με την ευτυχισμένη ζωή. Αντίστοιχα και η αριστοτελική ηθική είναι εξαρχής προσανατολισμένη όχι στη γνώση αλλά στην πράξη. Ο Αριστοτέλης δεν αναζητά απόλυτες αξίες και ακαταμάχητες αλήθειες, αλλά εξετάζει την ηθική πράξη μέσα σε συγκεκριμένα ιστορικά συμφραζόμενα και χωροχρονικά πλαίσια (π.χ. πόλη-κράτος). Η ηθική πράξη είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον καιρόν, την χρονικά εντοπισμένη συγκυρία. Οι άλλες επιστήμες υπάρχουν για την απόκτηση της γνώσης, η φιλοσοφία, όμως, έχει σκοπό, με τη γνώση που προσφέρει, να βοηθήσει τον άνθρωπο να γίνει καλύτερος τόσο για τον εαυτό του όσο και για τους άλλους ανθρώπους και να τον οδηγήσει στην ευδαιμονία (..η παρούσα φιλοσοφική μας ενασχόληση δεν έχει ως στόχο της, όπως οι άλλες, τη θεωρητική γνώση...είναι ανάγκη να εξετάσουμε το θέμα «πράξεις»). Ο Αριστοτέλης παροτρύνει προς τη φιλοσοφία, η οποία χάρη στον λόγο (οι πράξεις μας πρέπει να κατευθύνονται από τον ορθό λόγο), θα βοηθήσει τον άνθρωπο να διακρίνει το καλό από το κακό, το ωφέλιμο από το βλαβερό το δίκαιο από το άδικο και με τις επιλογές του να συμβάλλει στην εξασφάλιση της ευδαιμονίας όχι μόνο της ατομικής αλλά και της συλλογικής, της πόλης του. [277 λέξεις]